

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ

Петта меѓународна научна конференција
„Науката - поддршка на развојот во Југоисточна Европа “

Скопје 15-16 декември 2017

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ: Петта меѓународна научна конференција
„Науката – поддршка на развојот во Југоисточна Европа“

Организатор: Институт за дигитална форензика
Универзитет „Евро-Балкан“ - Скопје

Уредник: Проф.д-р Сашо Гелев

Издавач: Универзитет „ЕВРО-БАЛКАН“ Скопје
Република Македонија
www.euba.edu.mk

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

001.3:330/378(497.7)(062)

МЕЃУНАРОДНА научна конференција (5 ; 2017 ; Скопје)
Науката - поддршка на развојот во Република Македонија : зборник
на трудови /Петта меѓународна научна конференција, Скопје 15-16 декември, 2017 ;
[уредник Сашо Гелев]. - Скопје: Универзитет
"Евро-Балкан", 2017. - 145 стр. : илустр. ; 30 см

Текст на мак. и англ. јазик. - Фусноти кон текстот. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-4714-19-4

а) Научен развој - Општествени науки - Македонија - Собири
COBISS.MK-ID 105396490

Сите права ги задржува издавачот и авторите

Програмски одбор

- ❖ Проф. Д-р Драгор Заревски, Универзитет Евро Балкан – Претседател;
- ❖ Проф. Д-р Сашо Гелев – Електротехнички факултет Радовиш Универзитет Гоце Делчев Штип, Република Македонија копретседател;
- ❖ Проф. д-р Влатко Чингоски, Електротехнички факултет Радовиш Универзитет Гоце Делчев Штип, Република Македонија;
- ❖ Проф. Д-р Божо Крстајиќ, Електротехнички факултет - Подгорица, Црна Гора;
- ❖ Проф. Гоце Митревски, Аубурн Универзитет, Аубурн, САД;
- ❖ Проф. Денис Химчи, Универзитет „Александар Џувани“, Елбасан, Албанија;
- ❖ Проф. Ахмед Ајтач, Селџук Универзитет, Конија, Турција;
- ❖ Проф. Кубилај Акман, Ушак Универзитет, Ушак, Турција;
- ❖ Проф. Светлана Антова, Бугарска Акаемија на Науките, СОФија, Бугарија;
- ❖ Проф. д-р Здравко Скакавац, Факултет за правне и пословне студии, Универзитет УССЕ, Нови Сад;
- ❖ Проф. д-р Лада Садиковиќ, Факултет за криминалистика, криминологија и безбедност, Универзитет во Сараево;
- ❖ Проф. д-р Гордан Калаџиќев, Правен факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј – Скопје, Република Македонија;
- ❖ Проф. Д-р Никола Протрка, Полициска академија, Загреб, Република Хрватска;
- ❖ Проф. Д-р Стефан Сименов, Академија за внатрешни работи на Република Бугарија;
- ❖ Доц. д-р Снежана Черепналковска Дуковска, Универзитет Евро Балкан, Република Македонија, член
- ❖ Доц. д-р Мимоза Клековска, Универзитет Евро Балкан, Република Македонија, член;
- ❖ Проф. д-р Роман Голубовски, Природно математички факултет, Универзитет Св. Кирил и Методиј Скопје, Република Македонија;
- ❖ Проф. д-р Марјан Николовски, Факултет за безбедност, Универзитет Св. Климент Охридски, Битола, Република Македонија.

Организациски одбор

- ❖ Проф. д-р Сашо Гелев, – Електротехнички факултет Радовиш Универзитет Гоце Делчев Штип, Република Македонија, претседател;
- ❖ Доц. д-р Мимоза Клекоска, Универзитет Евро Балкан, Република Македонија, член;
- ❖ Проф. Д-р Божо Крстајиќ, Електротехнички факултет - Подгорица, Црна Гора, член;
- ❖ Доц. д-р Снежана Черепналковска Дуковска, Универзитет Евро Балкан, Република Македонија, член;
- ❖ Проф. Гоце Митревски, Аубурн Универзитет, Аубурн, САД, член;
- ❖ Проф. Денис Химчи, Универзитет „Александар Џувани“, Елбасан, Албанија, член;
- ❖ Проф. Ахмед Ајтач, Селџук Универзитет, Конија, Турција, член;
- ❖ Проф. Кубилај Акман, Ушак Универзитет, Ушак, Турција, член;
- ❖ м-р Игор Панев, Универзитет Евро Балкан, Република Македонија, член;
- ❖ Зорица Каевиќ, Универзитет Евро Балкан, Република Македонија, член;
- ❖ Ивана Гелева Универзитет Евро Балкан, Република Македонија, член.

Milica Sutova¹

Faculty of Law University “Goce Delcev”-Stip,

Slavica Stamenic²

Faculty of political sciences

University of Belgrade,

Извори на правото во сферата на меѓународната правна заштита на трговските марки во ЕУ

Анстракт: Во овој труд е направена анализа на меѓународните извори на правото во сферата на правната заштита на трговските марки во Европската Унија. Во првиот дел од трудот авторот се задржува на Првата Директива на Советот 89/104/ЕЕЗ од 21 декември 1988 година за усогласување на законодавствата на државите-членки во однос на трговските марки. Во вториот дел од трудот авторот прави паралела на истата со Директивата од 2008/95/ЕЗ на Европскиот парламент и на Советот од 22 октомври 2008 година како и Директивата од 2015 година која е во процес на хармонизација на законодавствата на државите-членки на Европската Унија. Посебно внимание посветува на хармонизација на истите во домашното законодавство, согледувајќи ги предностите и слабостите.

Во контекст на ова ќе се увидат недостатоците во нормативното регулирање на правата од трговска марка со посебен акцент на познатите трговски марки.

Клучни зборови: трговска марка, директива, меѓународни извори, опасност од замена итн.

Sources of law in the field of international legal protection of trademarks in the EU

Abstract: This paper analyzes the international sources of law in the field of legal protection of trademarks in the European Union. In the first part of the paper, the authors explain the First Council Directive 89/104 / EEC from December 21st, 1988, on the harmonization of the laws between Member States in relation to trade marks. In the second part of the paper, the authors make a parallel with the Directive 2008/95/EC of the European Parliament and Council Directive from October 22nd, 2008 as well as Directive from 2015 which is in the process of harmonization with the laws of the Member States of the European Union. Special attention is paid to the harmonization of these directives with the domestic legislation, taking into consideration the advantages and weaknesses.

In that context, the shortcomings in the normative regulation of the trademark rights will be evident with the special emphasis on the well-known trademarks.

Key words: trademark, directive, international sources, risk of substitution, etc.

---

¹ Assistant Professor of Faculty of Law University “Goce Delcev”-Stip, (milica.sutova@ugd.edu.mk)

² PhD candidate University of Belgrade, Faculty of political sciences, (stamenic.slavica@gmail.com)

Вовед

Во последната деценија од 21 век, легислативата на Европската Унија и ЕУ политиката во поглед на прашањето за преземање на активностите на заштита на правото на интелектуалната сопственост отидоа чекор понапред. Преку системот на комунитарното законодавство земјите членки на Унијата развија тенденција и покажаа резултати на полето на обезбедувањето на сигурност, заштита на минималните права од меѓународните конвенции и договори, се со цел да се постигне потребниот степен на униформираност и решенијата на ЕУ да станат дел од внатрешниот поредок на земјите членки, односно да се најдат во домашното законодавство и да се применуваат како на домашните така и на странските државјани.

За разлика од меѓународното право, комунитарното законодавство е многу повеќе од право кое се движи во рамките на договорите склучени меѓу земјите членки.³

Следствено, неговото влијание е директно врз граѓаните на земјите членки како и врз бизнис односите на приватниот сектор на територијата на целата Европска Унија. Поинаку кажано, државите-членки се директно обврзани со комунитарното право и треба да го почитуваат на ист начин како и националното право.

Еден од клучните столбови на ССА⁴ којшто навлегува во суштината на процесот на интеграција во ЕУ, секако е делот со кој што се утврдуваат опсегот и динамиката на усогласување на нашето законодавство со законодавството на Европската Унија, како и обезбедување институционална подлога за негова имплементација. Имено, станува збор за огромен обем на регулативи, директиви, одлуки и препораки (т.н. *acquis communautaire*), кои постепено се вградуваат во законодавствата на земјите членки, земјите со статус на кандидат за ЕУ, следствено и на македонското законодавство. Ваквата практика придонесе кон постепена и суштествена транспозиција во компаративните национални правени системи вклучувајќи ја и Република Македонија.

Во согласност со членот 68 од ССА, приближувањето на националното законодавство со законодавството на ЕУ, особено во клучните области на внатрешниот пазар (конкуренција, интелектуална сопственост, јавни набавки, стандардизација, акредитација и оценка на сообразност) и областите поврзани со трговијата беше еден од клучните приоритети во изминатиот период. Во трудот ќе се задржиме на Првата Директива на Советот 89/104/ЕЕЗ од 21 декември 1988 година за усогласување на законодавствата на државите-членки во однос на трговските марки, која одигра голема улога во понатамошната хармонизација на законодавствата во земјите членки на Европската Унија.

Имено, ќе направиме една паралела на наведената директива со хармонизација на истата од 2008 година, а притоа со директивата донесена во 2015 чија примена е од 2019 година ќе направиме една анализа согледувајќи ги предностите и слабостите од истите и како и колку се имплементирани во законодавствата на земјите членки во регионот вклучувајќи ја и нашата земја.

---

³Оттука во случај да дојде до судир со националните закони комунитарното право ја покажува својата надреденост што произлегува од склучените договори за пристапување, во кој секоја држава-потписничка ја потврдува подреденоста на сопственото право под комунитарното право.

⁴Спогодбата за стабилизација и асоцијација со Европските заедници и нивните земји-членки (ССА) е постојната правна рамка која ги регулира односите на Република Македонија со Европската унија.

Република Македонија е првата земја која потпиша ССА и првата земја во која ССА стапи во сила. ССА беше потпишана на 9 април 2001 година во Луксембург и по нејзината ратификација од сите потписници, стапи во сила на 1 април 2004 година. Но, иако ССА стапи во сила во 2004 година, деловите од ССА кои ги регулираат трговијата и трговските прашања стапија во сила на 1 јуни 2001 година со посебната Времена спогодба за трговија и трговски прашања меѓу Република Македонија и Европската заедница. Види повеќе: http://www.sep.gov.mk/content/?id=17#.V0RDk_197IU [пристапено на ден 15.09.2017 година].

1. Директива 89/104/ЕЕЗ и заштита на познатите трговски марки

Директивата беше донесена со цел да се приближат различните законски решенија како и да се осигури високото еквивалентно, конзистентно и хомогено ниво на заштита на трговските марки. Постепено воведува нова форма на проширена активност и содржина на трговската марка. Односно, таа се јави како нов концепиран модел со содржина која претставува повеќе димензионална формула со различни решенија и тенденции во поедини држави членки на поранешната Европска Економска задница.

Се со цел да се олесни слободниот промет на стоки и услуги од суштествено значење е регистрираните трговски марки во сите држави членки да имаат иста содржина, меѓутоа Директивата од 89/104 не ја исклучува можноста на правото на државите членки на трговските марки да применат и други прописи како што се прописите кои се однесуваат на одбивање на нелојалната конкуренција, граѓанските права како и заштитата на потрошувачите.

Одредбите, содржани во директивата како и сите други правни норми се предмет на толкување, а нивната конкретизација се остварува во практика во Европскиот Суд за правда. Со оглед на законите на трговската марка во моментот се применува во земјите членки кои содржат разлики кои може да го попречат слободното движење на стоки и слобода на давање услуги и можат да ја нарушат конкуренцијата во рамките на заедничкиот па за, при што е непотребно, во поглед на воспоставувањето и функционирањето на пазарот, за приближување на законите на земјите членки.

Генерално, директивите се обврзувачки во поглед на резултатите кои што треба да се постигнат, меѓутоа секоја од земјите поединечно има право да избере форма и начин на кој ќе ги постигнат тие резултати. Во тоа се состојат предностите на директивите, односно предностите на подрачјата кои се уредени со правниот режим содржан во директивите на ЕУ.

Во повеќето земји членки на ЕУ, еден од основните поими на правото на трговската марка е опасноста од замена кој е врзан за функцијата на упатување на потекло, како единствена правно заштитена функција. Различните решенија се огледаат пред се во значењето на поимот на опасноста од замена кој е еден од суштествените клучни елементи на трговската марка.⁵ И кога ова прашање се разгледува самостојно, и во тие случаи истото е изложено на бројни трансформации во некои земји членки што се рефлектира со последиците изразени во констатното проширување.

Друг суштествен елемент на Директивата е **посебната заштита на познатите трговските марки**. Всушност најзначајната промена која се воведува со Директивата 89/104 во споредба со класичната концепција за заштита на трговските марки е можноста со познатите трговски марки во секоја држава членка да се овозможи проширена заштита и во случај да се употребуваат за обележување на стоки или услуги кои не се слични. Со воведувањето на концептот на познатите трговски марки се отстранети и тешкотиите со кои беше оптоварена класичната концепција пред се во врска со дистинкцијата на поимите на прочуени и познати трговски марки како и во врска со дефинирањето на предметот на нивната заштита.⁶ Преку поставување на посебните услови за заштита на познатите трговски марки во најголем број на случаи е отстранета примената на прописите на правата од одбивање на нелојалната конкуренција и прописите во граѓанското право.

Поаѓајќи од фактот дека корените/историскиот развој на заштитата на добропознатите трговски марки се иницирани генерално од нелојалната конкуренција на потрошувачите. Ова дотолку повеќе што правото на нелојалната конкуренција сепак е дете на деветнаесеттиот век,

⁵<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31989L0104:en:HTML> [пристапено на ден 15.10.2017 година]

⁶Frauke Henning-Bodewig, Annette Kur, Markenrecht - Erste Ergebnisse eines Forschungsprojekts, *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht* 7/1985, стр. 493

односно тоа ја дели својата историја со развојот на заштитата на интелектуалната сопственост. Што значи, оној кој што при водењето на деловниот потфат, за целите на конкуренцијата, ќе стори акт или дејствие спротивно на добрите деловни обичаи или спротивно на начелото на совесност и чесност ќе му се забрани натамошното вршење на тие акти и дејствија и ќе биде одговорен за штетата предизвикана со таквите акти и дејствија, под услови утврдени со закон.

Оттука, заштитата на познатите трговски марки повеќе не се гледа како исклучок во однос на прописите на правата на трговската марка туку претставува нивен составен дел при што е направена јасна дистинкција помеѓу заштитата на трговските марки со вообичаените сили и обележување и познатите трговски марки.

Во Директивата од 89/104 е направена јасна разлика помеѓу трговските марки и добро познатите трговски марки. Во првиот случај станува збор за заштита од опасност од замена, а во другиот случај за заштита на познатоста. Разликата се состои во тоа што кај трговските марки со вообичаена сила за обележување се заштитени само ако се употребуваат за обележување на слични производи и услуги, што значи дека за овие трговски марки и понатаму важи начелото на специјалност. Наспроти тоа, заштитата на познатите трговски марки под определени услови се однесува и на производи и услуги кои не се слични, односно за нив не важи начелото на специјалност односно токму во овој дел кај овој вид на трговски марки е отстапувањето од ова начело.

1.1 Член 5 став 1 и 2 од Директивата 89/104/ЕЕЗ

Заштитата на познатите трговски марки е регулирана во член 5 став 2 од оваа Директива. Поинаку кажано оваа одредба за заштита на познатите трговски марки има специјален карактер, бидејќи ги обединува дистинктивноста и сличноста на ознаката со дејството на оштетување и искористување, односно правото на трговската марка со правото на конкуренцијата.⁷

Според класичната концепција, функцијата на потекло беше единствено правно-заштитена и строго се применуваше начелото на специјалност. Првото отстапување од начелото на специјалност било строго ограничено односно се однесуваше само на прочуените трговски марки, а таа заштита е пружена на мал број случаи бидејќи пропишаните услови кои една трговска марка треба да ги исполнува за да биде прочуена биле доста строги. Во Германското право во контекст на ова прашање една од пресудите на германските судови е и пресудата *Odol*.⁸ Во оваа пресуда беше предвидена заштита на прочуените трговски марки во кои објектот на заштита е нивната единственост. Второто отстапување од начелото на специјалност е заштитата на познатите трговски марки за што најкарактеристична е пресудата *Dimle* во германското право.⁹ Со оваа пресуда прв пат е пружена заштита на познати трговски марки кои не се прочуени но објектот на заштита е угледот- познатоста на трговската марка. Односно со новата концепција во поглед на заштитата покрај функцијата на потекло правна заштита уживаат и другите функции, а особено рекламната.

Во денешното Европско право се користи терминот познати трговски марки и заштитата се пружа на основ на самото право на трговската марка.

Законската рамка на трговските марки која се применува во државите членки пред стапување на сила на Директивата 89/104 ЕЕК содржела недостатоци кои би можеле да влијаат односно да го попречат слободниот промет на стоки и услуги и да ја нарушат конкуренцијата

⁷Karl Heinz Fezer, Trademark Protection Under Unfair Competition Law, International Review of Industrial Property and Copyright Law 2/1988, стр.677 (Прва пресуда во поглед на ова прашање е пресудата *Intel-Case Intel / CPM (Intelmark)* ECJ 27 (November 2000 – C-252/07)

⁸Schechter's, F., The Rational Basis of Trademark Protection, 40.Harv.L.Rev, 1927, стр.813

⁹Пресуда на Федералниот суд во Германија, *Dimple - I* ZR 158/82, од 29. 11. 1984, *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht* 7/1985, стр. 550.

на заедничкиот пазар. Оттука, неопходно било да се усогласи законодавството на државите членки се со цел да се обезбеди правилно функционирање на внатрешниот пазар.

Пред се битно е да се земат во предвид решенијата и предностите кои системот на трговската марка на Заедницата може да им ги понуди на компаниите кои сакаат да се стекнат со право на трговска марка. Иако се чини дека неопходно е да се изврши целосно усогласување на законодавството на земјите членки во поглед на ова прашање сепак тоа би било доволно за да се ограничи на усогласување на одредбите од националното законодавство кое директно ќе имаат влијание на функционирањето на внатрешен пазар.

Следствено на ова, државите членки со имплементација на Директивата во нивните законодавства не се лишени од правото да дадат дополнителна заштита на правото на трговските марки стекнато со нивно користење туку се уредува еден однос меѓу нив и правото на трговски марки стекнато со регистрација.

За да се овозможи слободно движење на стоки и услуги од суштинско значење е да се осигури дека регистрираните трговски марки уживаат еднаква заштита во правните системи на сите земји-членки. Сепак, ова не треба да влијае ограничувачки во смисла земјите членки да бидат спречени во давањето на поголема заштита на оние трговски марки кои уживаат поголема репутација.

Водејќи сметка за правната сигурност и без доведување во прашање на интересите на носителот на порано регистрирана трговска марка, важно е да се осигури дека носителот на порано регистрирана трговска марка нема да има право да бара поништување на подоцнежна трговска марка врз основа на своето поранешно право на првенство ниту да забрани употреба на подоцнежна трговска марка во однос на стоките и услугите за кои подоцнежната марка била користена, ако свесно ја трпел таа употреба подолго време, освен ако подоцнежната трговска марка е заштитена несовесно.

Оваа директива се применува на секоја трговска марка во однос на стоките и услугите кои се предмет на регистрација или пријава за регистрација на индивидуална трговска марка, колективна трговска марка, гарантна или сертификатна марка во земја-членка или која е предмет на регистрација или пријава за регистрација во Канцеларијата на БЕНЕЛУКС за интелектуална сопственост или меѓународни регистрација која има сила во земјата-членка.¹⁰

2. Директива 2008/95/EЗ и 2015(EУ) 2015/2436

Со Директивата за трговски марки 2015 година, како што беше случај и со нејзините претходнички, предвидени се правила кои се применливи на колективните, индивидуалните и сертификатните трговски марки во однос на објектот на заштита, условите за заштита, односно апсолутните и релативните пречки за регистрација, основите за поништување и за отповикување на регистрацијата и исклучивите овластувања на носителот, односно нивните ограничувања. Проширени се правилата применливи на колективните и сертификатните трговски марки, уредени се процедурални правила за постапките за регистрација, по приговор, за отповикување и за поништување, како и правила за рокот на заштита.

Во член 4 на Директивата од 89/104 се предвидени причините за одбивање или прогласување на трговска марка за ништовна со порано пријавена или регистрирана трговска марка на друго лице за ист вид стоки или услуги кои се исти со причините кои ги предвидува и Директивата од 2008/95. И во нашето законодавство се предвидени истите причина со разлика што како и во новата Директива од 2015 година која ќе се применува од 2019 година се поделени на апсолутни и релативни причини за одбивање на пријава на право за трговска марка.¹¹ За разлика од Директивата 89/104 и 2008/95 која е кодифицирана верзија, директивата

¹⁰First Council Directive 89/104/EEC of 21 December 1988. Види повеќе: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31989L0104&from=EN> [пристапено на ден 20.05.2017 година]

¹¹Член 177 и 178 ги содржат апсолутните и релативните причини од ЗИС

од 2015 година покрај лиценцата предвидува и пренос на регистрирани трговски марки во однос на некои или на сите производи или услуги за кои е регистрирана трговската марка.

Новата Директива од 2015 година предвидува и можност трговската марка независно од имотот на трговското друштво, да се даде во залог или да биде предмет на стварни права. Оттука, земјите членки на ЕУ треба да воспостават процедури за да се овозможи запишување во регистар на стварни права од трговските марки.

Трговската марка може да биде предмет на извршување (се мисли предмет на извршување во извршна постапка, да се продаде марката и да се намири должникот). Потребно е земјите членки да воспостават процедури за да се овозможи запишување во регистар на цената на извршување врз трговските марки.¹²

Директивата од 89/10 предвидува ограничување на правата како последица на толеранција, па оттука кога во една земја-членка носителот на порано регистрирана трговска марка во согласност со член 4, став 2, во континуиран период од пет години свесно толерира употреба на подоцнежна трговска марка регистрирана во таа земја-членка, тој веќе нема право врз основа на своето поранешно право на првенство да бара поништување на подоцнежната трговска марка ниту да забрани употреба на подоцнежна трговска марка во однос на стоките и услугите за кои подоцнежната марка била користена, освен ако пријавата за регистрација на подоцнежна трговска марка е поднесена несовесно. Станува збор за паралелно постоење на поранешна и подоцнежна марка, односно за правна и фактичка коегзистенција на две исти или слични марки кои се регистрирани во интерес на два различни носители, што всушност е исклучок од правилото за инкосен носител на марка. Со оваа одредба се нормира институтот трпење на употребата.¹³

Одредбата од член 9 од Директивата всушност претставува исклучок од основното начело во правото на марка кое всушност се однесува на тоа дека треба да се предложи поништување на решението на подоцнежната признаената марка ако не се исполнети законско предвидените услови за признавање на таа марка. Оваа одредба има контрадикторно дејство од причина што од една страна на носителот на поранешната марка му признава право чие право на првенство е повредено, да може да поднесе предлог за прогласување на решението за признавање на поранешна марка којашто е иста или слична со поранешно заштитена марка како ништовно, а од друга страна причините на правна сигурност нужно бараат од носителот на поранешната марка да се ограничи во своето право на начин што ќе толерира употреба.

Подолгиот временски период на трпењето на носителот на марката од страна на носителот на подоцнежното право на марка односно пасивното дејство е во спротивност со начелото на совесност и чесност и општата одредба *venere contra factum proprium* и поради тоа севоведуваат одредби со што се санкционираат штетните последици за пасивниот носител на марката.¹⁴

Сосема е јасна констатацијата кога во државите членки носителот на поранешната марка дозволил во непрекинато траење од 5 години да се употребува марка која во таа држава членка подоцна е заштитена и знае за таа употреба, истиот повеќе нема да има право врз

¹²Види повеќе: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015L2436&from=EN>
[пристапено на ден 25.08.2017 година]

¹³Институтот ESTOPEL од англо-саксонското право- трпење. Бидејќи целта на секој закон е олицетворение на лицето на правдата но некогаш строгото спроведување на законот може да резултира со неправда. Во такви околностите на капиталот ќе интервенира за да спречи неправда. ESTOPEL е еден таков институти чие евалуирање поаѓа од непристрасно/правично носење на правдата дури и отстапување од строгите законски правила/принципи. Види повеќе: www.shodhganga.inflibnet.ac.in/bitstream/10603/5948/11/11_chapter%207[пристапено на ден 25.07.2017 година]

¹⁴Ibid. Оттука, секоја земја-членка може да одлучи дека ставот 1 се применува *mutatis mutandis* на носителот на претходно регистрираната трговска марка во согласност со член 4 став 4 (а) или носителот на друго претходно право наведено во член 4, став 4, точка (б) или (в) .

основа на своето поранешно право на првенство да бара поништување на подоцнежна трговска марка, ниту да забрани употреба на подоцнежна трговска марка во однос на стоките и услугите за кои подоцнежната марка била користена, освен ако пријавата за регистрација на поранешната трговска марка е поднесена несовесно. Кумулативната пасивност односно пасивното дејство на носителот повлекува со себе гаснење/губење на правото и на правните средства за заштита на марката, па оттука и исклучок од основното начело за заштита преку поништување на решението на подоцнежна признаената марка. Ова од причина што носителот на конклюдентен начин-(esstopel in pais) ја трпел повредата на своето право, не се противел на употребата бил свесен и тоа траело подолг временски период.

Директивата предвидува и прецизни правила во случај носителот на порано регистрираната трговска марка да започне повторно сериозно да го користи знакот по поведување на постапката по барањето за престанок на трговската марка. Оттука носителот на правото против кого е поведена постапка по барање за престанок на трговска марка поради некористење е должен да докаже дека ја користи трговската марка.

Поаѓајќи од обврската преземена од член 71 од Спогодбата за асоцијација и стабилизација, домашното право на интелектуална сопственост се усогласува со правото на Европската унија во оваа сфера. Тоа денес поседува висок степен на усогласеност со изворите на интелектуална сопственост на Европската унија вклучувајќи ја и првата Директива на Советот 89/104/ЕЕЗ од 21 декември 1988 за апроксимација на законите на државите членки во врска со трговските марки, изменета со Одлука на Советот 92/10/ЕЕЗ;13.

Се со цел да се редуцираат несогласувањата во рамките на интелектуалната сопственост, во делот за трговски марки беше побарано од Комисијата да поднесе предлози по извршената ревизија на Регулативата (ЕЗ) No.207/2009 и Директивата 2008/95 / ЕЗ. При извршената ревизија Комисијата во заклучокот навела дека со цел да се задоволат барањата на засегнатите страни односно да се обезбеди поефикасна, поедноставна и побрза постапка во делот на системот за регистрација, јавно достапна во согласност со најновите технологии неопходно е во рамките на ЕУ да се изврши адаптирање на интернет ерата. За таа цел во новата директива од 2015 година детално е уредена постапката за регистрацијаво поглед на апсолутните и релативните пречки за регистрација и основите за поништување, како оние во поглед на прочуените трговски марки, итн..¹⁵

Покрај делумното усогласување на националното законодавство се уште има области во кои понатамошните усогласувања можат позитивно да влијаат односно да имаат позитивен ефект врз конкурентноста и растот.

Во насока на остварување на целта односно создавање на успешен внатрешен пазар, и со цел да се овозможи стекнување и заштита на правата од трговската марка во Европската Унија во корист на раст и да се избалансира односот на конкурентите на европските претпријатија особено малите и средните, битно е да се ограничи обемот на усогласувањата постигнати со Директивата 2008/95 и да се прошират усогласувањата на други аспекти на материјалното право на трговски марки кои се заштитени со регистрација во согласност со Регулативата (ЕЗ) бр 207/2009.¹⁶

Ваквата фактичка состојба ја наметна потребата од усогласување не само на одредбите од материјалното право туку и на процедуралните правила. Затоа, треба да се усогласат главните процедурални правила во областа на регистрација на трговска марка во земјите членки и во системот за трговски марки на ЕУ.

¹⁵Види повеќе член 37-48 од Директивата 2015/2436 на Европскиот парламент и Советот за приближување на законодавствата за трговски марки во земјите-членки- <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015L2436&from=EN>. [пристапено на ден 25.08.2017 година]

¹⁶Види повеќе: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015L2436&from=EN>. [пристапено на ден 15.08.2017 година]

Во однос на постапките во националните законодавство, доволно е на ниво на ЕУ да се уредат општите принципи и да се остави земјите членки да си воспостават детално правилата на ова поле. Тоа е од суштинско значење за да се осигури дека регистрирани трговски марки, уживаат еднаква заштита во правните системи на сите земји-членки. Во согласност со стекната проширена заштита на трговските марки во ЕУ кои уживаат репутација, проширена заштита треба да им се признае и на национално ниво на сите регистрирани трговски марки во земјите членки.

Со цел да се обезбеди правна сигурност и целосна компатибилност со начелото на првенство, според кое претходно регистрираната трговска марка има предност во однос на подоцна регистрирани трговски марки, потребно е да се обезбеди дека извршувањето на правата дадени од страна на трговска марка не може да ги доведе во прашање правата на носителот стекнати претходно. Ваквиот пристап е во согласност со член 16 став 1 од Спогодбата за трговските аспекти на правата на интелектуална сопственост (ТРИПС).¹⁷

3. Conclusion

The relevance of the issue of industrial property rights protection, their connection to the economic and legal aspects of the owners of industrial property rights - traders, and the impact of this issue on the economy have imposed the need for analysis of this topic.

We have tried to give at least a partial overview of the main features related to the sources of law in the field of international legal protection of trademarks in the European Union.

The comparative analysis of domestic and international sources of law in the field of trademark rights protection indicates the identical legal solutions with the international and domestic sources. This conclusion reflects the degree of harmonization achieved in the field of industrial property protection that is in favor of better positioning of the Republic of Macedonia among the EU Member States, and at the same time a higher level of protection of the holders of industrial property rights who are based in the Republic of Macedonia. From the aspect of the legal framework, the Republic of Macedonia is in full coordination with the legal systems of the EU Member States. Also, it is worth mentioning that the Republic of Macedonia exposes tendencies in this field, by showing a desire and awareness of the significance of this issue and the need to become part of the EU market.

4. Библиографија

- [1] Colston, C., & Galloway, J. (2010). *Modern intellectual property law* (3rd ed.). Abingdon: Routledge.
- [2] Bently, L., & Sherman, B. (2004). *Intellectual property law* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press.
- [3] Дабовиќ-Анастасовска, Ј., & Пепељугоски, В. (2008). Право на интелектуална сопственост. Скопје: Правен факултет „Јустинијан Први“.
- [4] Frauhe, H. Bodewig, Annette, K. Markenrecht (7/1985). - Erste Ergebnisse eines Forschungsprojekts, *Gewerblicher Rechtsschutz und Urheberrecht*.
- [5] http://www.sep.gov.mk/content/?id=17#.V0RDk_197IU
- [6] <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31989L0104:en:HTML>
- [7] <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32015L2436&from=EN>

---

¹⁷Член 16 став 1 од ТРИПС. Носителот на регистрираната трговска марка има исклучиво право да ги спречи сите трети лица кои немаат негова согласност да користат во трговијата идентични или слични знаци за стоки или за услуги, кои се идентични или слични на оние за кои е регистрирана трговската марка, во случаите кога постои веројатност дека таквото користење би можело да доведе до забуна. Во случај на користење на идентичен знак за идентични стоки или услуги, веројатноста за забуна се претпоставува. Горенаведените права нема да бидат на штета по кои било постојни претходни права, ниту ќе влијаат врз можноста што ја имаат Членките да ги условат правата со користење.